

STRATEŠKI PLAN UDRUGE ZAŽELI
ZA RAZDOBLJE 2022. - 2026.

Zagreb, 2022.

Sadržaj

1. UVOD	1
2. ANALIZA OKRUŽENJA	2
3. DJELOVANJE	4
3.1. Misija, vizija i vrijednosti djelovanja.....	6
3.1.1. Misija.....	6
3.1.2. Vizija.....	6
3.1.3. Vrijednosti djelovanja	6
3.2. Ciljana skupina	7
4. KVALITATIVNA ANALIZA RADA	8
4.1. SWOT analiza	8
4.2. Analiza članova i korisnika	9
5. STRATEŠKI I SPECIFIČNI CILJEVI 2022. – 2026.	10
5.1. Strateški cilj 1: Jačanje suradnje	10
6.1.1 Lokalna razina	10
6.1.2 Nacionalna razina.....	10
6.1.3 Međunarodna razina	10
5.2. Strateški cilj 2: Osnježivanje kapaciteta.....	10
5.2.1. Jačanje ljudskih resursa.....	10
5.2.2. Jačanje finansijskih resursa.....	10
5.3. Strateški cilj 3: Razvoj lokalne zajednice.....	10
5.3.1. Poticanje neformalnog obrazovanja djece i mladih, te lokalnog stanovništva.....	10
5.3.2. Poticanje osnivanja i jačanje udruga i poticanje na kreiranje novih društvenih i kulturnih sadržaja i programa	10
5.3.3. Promicanje volonterskog rada u zajednici, organizacija aktivnosti zagovaranja za socijalno isključene skupine i pružanje socijalnih usluga.....	10
5.3.4. Zagovaranje donošenja lokalnih politika za djecu, mlade i žene	10
5.4. Strateški cilj 4: Promicanje ljudskih prava i aktivnog građanstva.....	11
5.4.1. Zagovaranje zaštite ljudskih prava marginaliziranih skupina	11
5.4.2. Poticanje osnivanja i jačanje udruga i poticanje na kreiranje novih društvenih i kulturnih sadržaja i programa	11
5.4.3. Promicanje volonterskog rada u zajednici, organizacija aktivnosti zagovaranja za socijalno isključene skupine i pružanje socijalnih usluga.....	11
5.4.4. Zagovaranje donošenja lokalnih politika za djecu, mlade i žene	11
5.5. Strateški cilj 5: Pružanje socijalnih usluga u zajednici	11
5.5.1. Povećanje kvalitete života članova zajednice	11
6. ZAKLJUČAK	12

1. UVOD

Udruga Zaželi neprofitna je, nestranačka udruga sa socijalno-humanitarnim ciljevima zaštite, promicanja kvalitete života ranjivih skupina društva i zagovaranja njihovih prava. Osnovana je 2020. godine, osnivači udruge iskusni su poznavatelji civilnog sektora, a u svom radu orijentirani su na jačanje kapaciteta, kako stručnjaka iz različitih područja tako i osoba koje se smatraju pripadnicima marginaliziranih skupina.

Osnovana je s ciljem uključivanja djece i mladih te OSI i ostalih članova u aktivnosti u svim sferama društvenog života. Potiče ih na uključivanje u sustav obrazovanja, informira i savjetuje djecu i mlade te članove njihovih obitelji. Također, zagovara prava i prati javne politike koje utječu na život djece i mladih, osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju.

Promiče znakovni jezik, podiže kvalitetu života i obrazovanja OSI te održivost njihovog zapošljavanja. Štiti i promiče ljudska prava i socijalne djelatnosti te djelatnosti u području zaštite zdravlja.

Udruga Zaželi izradila je ovaj strateški plan razvoja za razdoblje od pet godina s ciljem određivanja jasnih smjernica razvoja Udruge koje će biti u skladu s potrebama društva i pojedinaca Grada Zagreba, ali i Hrvatske te koje uzimaju u obzir najznačajnija društvena, gospodarska i politička kretanja na lokalnoj, nacionalnoj i globalnoj razini.

Ovaj strateški plan odnosi se na razdoblje od 2022. do 2026. godine i sadrži prikaz strategija i ciljeva putem kojih će Udruga Zaželi zaštititi i promicati kvalitete života osoba s invaliditetom.

2. ANALIZA OKRUŽENJA

Republika Hrvatska je europska država, u geopolitičkom smislu srednjoeuropska i sredozemna država, a zemljopisno smještena u južnom dijelu Srednje Europe te u sjevernom dijelu Sredozemlja. RH je članica Europske Unije od 2013. godine. Prema popisu stanovništva iz 2021. godine, Hrvatska ima 3.888.529 stanovnika. Prema političkom ustroju Hrvatska je parlamentarna demokracija, a u ekonomskom smislu okrenuta je tržišnom gospodarstvom. Članica je Ujedinjenih naroda od 22. svibnja 1992, te Vijeća Europe, Svjetske trgovinske organizacije, Organizacije za europsku sigurnost i suradnju, te Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora (NATO). U Hrvatskoj su općine i gradovi prema Ustavu, jedinice lokalne samouprave. Teritorij Hrvatske administrativno je podijeljen na 128 gradova i 428 općina. Općine i gradovi u Hrvatskoj čine najnižu razinu samouprave. Hrvatska je podijeljena na dvadeset županija i Grad Zagreb koji ima status županije. Što se civilnog društva tiče, isto je zakonskim propisima jako široko definirano. Značajan kontinuirani napredak razvoja civilnog društva u Republici Hrvatskoj započeo je 2003. godine osnivanjem Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva; te je vidljiv trend profesionalizacije rada organizacija civilnog društva i njihovo pružanje usluga u zajednici. Nažalost, politička kretanja 2016. godine taj su napredak privremeno zaustavile, te se civilno društvo suočava s nepostojanjem Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva 2017.-2021. Kao i na razini županije, i na razini RH organizacije civilnog društva se suočavaju s istim ili sličnim poteškoćama. Česte promjene pravne regulative i poreznih politika negativno se reflektiraju na rad OCD-a. Međutim, mogućnosti koje pružaju EU fondovi su iznimno široke i primjetno je sve veće iskorištavanje sredstava od strane organizacija civilnog društva, koje u pojedinim područjima Republike Hrvatske postaju zamašnjak socio-ekonomskog razvoja.

U Hrvatskoj prema Izvješću o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj (stanje 09./2021.) živi 586.153 osobe s invaliditetom od čega je 335.050 muškog spola (57%) i 251.103 ženskog spola (43%) te na taj način osobe s invaliditetom čine oko 14,4% ukupnog stanovništva RH. Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 263.526 (45%), je u radno-aktivnoj dobi, 20-64 godina, dok je 258.564 (44%) osoba u dobnoj skupini 65+. Invaliditet je prisutan i u dječjoj dobi, 0-19 godina, i to u udjelu od 11%. Najveći broj osoba s invaliditetom ima prebivalište u Gradu Zagrebu i Splitsko-dalmatinskoj županiji. U te dvije županije živi 29,5% od ukupnog broja osoba s invaliditetom. No ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije dolazimo do podatka da je najveći udio u Šibensko-kninskoj županiji, s time da je najviša prevalencija u dječjoj dobi u Koprivničko-križevačkoj županiji, u radno-aktivnoj dobi u Požeško-slavonskoj županiji, a u Krapinsko-zagorskoj županiji u dobi iznad 65 godina.

Grad Zagreb je glavni i najveći grad Republike Hrvatske. Prostire se na površini od 641 km², a prema zadnjem popisu stanovništva iz 2021. godine ima 769.944 stanovnika. Šire gradsko područje broji preko milijun stanovnika. Prosječna starost stanovnika je 43,6 godina.

U Gradu Zagrebu živi 105 291 osoba s invaliditetom od čega su 53 292 muški (51%) i 51 999 žene (49%) te na taj način osobe s invaliditetom čine 13% ukupnog stanovništva županije. Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 46 840 (44%), je u dobnoj skupini 65+ godina. Moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 14% prisutan je i u dječjoj dobi, 0-19 godina.

Ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu Grada Zagreba, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Grad Zagreb ispod prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu, za dobnu skupinu 65+ te za ukupnu prevalenciju, a iznad prosjeka za prevalenciju u dječjoj dobi. Oko 52% osoba s invaliditetom, prema dostupnim podacima o obrazovanju, nema završenu osnovnu školu ili ima samo osnovnoškolsko obrazovanje. 34,7% ima srednju stručnu spremu dok je 6,5% osoba s visokom ili višom stručnom spremom. Specijalno obrazovanje nalazimo kod 6,7% osoba s invaliditetom. Iz Grada Zagreba, u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 8910 osoba s većim brojem muških osoba (65%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te mentalna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Gradu Zagrebu živi 7089 branitelja s invaliditetom te 569 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

Prema podacima, novoformirane baze zaposlenih osoba s invaliditetom, u Gradu Zagrebu je 3314 zaposlenih (zaposleni, privremeno radno nesposobni) osoba s invaliditetom s 53% udjelom muških i 47% udjelom ženskih osoba. Najčešća zvanja kod zaposlenih osoba s invaliditetom su NKV radnik, vozač, krojač, elektrotehničar, te kovinotokar. Osobe s invaliditetom, prema dostupnim podacima sustava socijalne skrbi, u najvećem broju (80%) žive u obitelji dok ih oko 13% živi samo. 5,7% ih boravi u ustanovi dok ih oko 1% ima udomitelja ili skrbnika.

Još uvijek su prisutne brojne teškoće koje uzrokuju lošiji socijalni položaj osoba s invaliditetom. To je često posljedica diskriminatornog postupanja, ali i neadekvatnih zakonskih okvira, mjera i resursa. Mjere za suzbijanja siromaštva kod osoba s invaliditetom nisu dovoljne, iako su te osobe izložene visokom riziku siromaštva. Važna uloga civilnog društva je stalno podizati svijest šire javnosti o položaju i pravima osoba s invaliditetom i antidiskriminacijskom zakonodavstvu te poticati i unaprjeđivati suradnju svih nadležnih tijela i organizacija civilnoga društva u provedbi svih mjera koje poboljšavaju ukupni socijalni položaj osoba s invaliditetom, te pristup socijalnim uslugama i pravima.

3. DJELOVANJE

Udrugu Zaželi osnovale su osobe različitih društvenih usmjerenja s dugogodišnjim iskustvom rada u djelatnosti socijalne skrbi u neprofitnom sektoru. Osnivači i članovi suradnici Udruge iza sebe imaju čitav niz provedenih projekata financiranih sredstvima jedinica lokalne samouprave, državnog proračuna, sredstava EU fondova i drugih domaćih i međunarodnih donatora usmjerenih na osobe s invaliditetom. Sjedište Udruge je u Zagrebu, ali svojim aktivnostima djeluje na području cijele Hrvatske. Na raspolaganju je baza stručnih suradnika koja je nastala dugogodišnjim iskustvom u radu u neprofitnom sektoru kao i radu s ranjivim skupinama te je Udruga spremna odgovoriti na sve izazove s kojima se susreće.

Udruga okuplja prvenstveno djecu, mlade, osobe s invaliditetom te ostalu populaciju, a kako je navedeno Statutom Udruge. Osnovana je s ciljem uključivanja djece i mladih te OSI i ostalih članova u aktivnosti u svim sferama društvenog života, te:

- poticanje OSI na uključivanje u sustav obrazovanja;
- informiranje i savjetovanje djece i mladih, OSI, članova njihovih obitelji;
- zagovaranje prava i praćenja javnih politika koje utječu na život djece i mladih, OSI i djece s teškoćama u razvoju;
- zaštite prava i dostojanstva djece i mladih, OSI, zaštita ljudskih prava i jednakih mogućnosti;
- osiguravanje pomoći i podrške OSI, djeci i mladima i djeci s teškoćama u razvoju;
- promicanje znakovnog jezika;
- podizanje kvalitete života i obrazovanja OSI;
- održivost zapošljavanja OSI;
- smanjenje institucionalizacije;
- štíćenje i promicanje ljudskih prava i socijalne djelatnosti, te djelatnosti u području zaštite zdravlja.

Područje djelovanja Udruge sukladno ciljevima je:

- socijalna djelatnost
- ljudska prava
- zaštita zdravlja
- obrazovanje, znanost i istraživanje
- kultura i umjetnost
- demokratska politička suradnja
- međunarodna suradnja

Djelatnosti: razvoj službi podrške i neposredno pružanje socijalnih usluga važnih za kvalitetu života OSI, pružanje stručne i savjetodavne pomoći, informiranje o pravima; savjetovanje i pomaganje, pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja, usluge osobne asistencije, organiziranje edukativnih programa, izrada, predlaganje, provođenje i izvještavanje projekata i programa usmjerenih na djecu i OSI, ukazivanje na prava, potrebe i mogućnosti korisnika kroz zagovaračke akcije i informiranje.

Udruga trenutno provodi slijedeće projekte:

1. **Zaželi: Ravnopravnost** – projekt financiran iz Europskog socijalnog fonda u iznosu od 751.060,00 kn putem kojeg pruža socijalnu uslugu tumača znakovnog jezika za gluhe i nagluhe osobe
2. **Zaželi: Videćeg pratitelja** – projekt financirani iz Europskog socijalnog fonda u iznosu 499.826,00 kn putem kojeg pruža socijalnu uslugu videćeg pratitelja za slijepo osobe

Udruga je trenutno partner na slijedećim projektima:

1. **Neaktivni NEET-ovci i neaktivni OSI ponovno na tržištu rada** – projekt financiran iz Europskog socijalnog fonda u iznosu od 1.916,880,00 kn putem kojeg pruža mentorstvo, mogućnost doškoloavanja i prekvalifikacije putem verificiranih programa obrazovanja te psihosocijalnu podršku osobama do 29 godina u NEET statusu
2. **New learning systems for environment protection** – međunarodni projekt financiran iz Erasmus+ programa u iznosu od 30.000,00€ putem kojeg se radi na razvoju novih programa i metoda rada s mladima u razvoju zelenih i održivih lokalnih zajednica.

Udruga je u fazi donošenja Odluke o financiranju za projekt:

1. **Budimo zdravi, birajmo zdravlje!** – projekt financiran iz Europskog socijalnog fonda u iznosu od 497.990,10 kn putem kojeg radi na pružanju usluga prevencije i promocije zdravlja na području Grada Zagreba i 2 ruralne općine

Udruga ima web stranicu - <https://zazeli.hr/> putem koje komunicira s javnošću.

Organizacijska struktura Udruge Zaželi određena je Statutom. Tijela Udruge su Skupština, Predsjednik/ca. Odgovorna osoba koja zastupa Udrugu za promicanje aktivnog sudjelovanja je predsjednik Udruge, Krešimir Brozović.

Rad Udruge kontrolira knjigovodstveni servis. Financijska izvješća o radu Udruge šalju se u državnu reviziju, tijelima koja su raspisala natječaj, te članovima skupštine. Predsjednik Udruge svake godine izrađuje Godišnje izvješće o radu koje sadrži narativni i financijski dio. To se izvješće objavljuje na web stranici Udruge i dostavlja se medijima.

3.1. Misija, vizija i vrijednosti djelovanja

3.1.1. Misija

Udruga Zaželi promiče integraciju ranjivih skupina (djece s teškoćama u razvoju, osoba s invaliditetom, osoba starije životne dobi, branitelja i stradalnika Domovinskog rata) u društvenu zajednicu s ciljem smanjenja njihove socijalne isključenosti, poboljšanja kvalitete života te izjednačavanje njihovih mogućnosti s općom populacijom.

3.1.2. Vizija

Društvo u kojem su ranjive skupine ravnopravni članovi zajednice u kojoj žive.

3.1.3. Vrijednosti djelovanja

Udruga svoj rad temelji na vrijednostima društva u kojem svi imaju jednaka prava i jednake mogućnosti kao osnovu za osobni rast, održiv razvoj i opće dobro.

Vrijednosti na kojima se temelji djelovanje Udruge Zaželi su:

- sudjelovanje i socijalna uključenost
- jednakost u pravima i obvezama
- neovisnost i samosvijest osoba
- pristup informacijama
- korištenje primjerenih sustava komunikacije
- osviještenost javnosti
- poštivanje i zaštita ljudskih prava i uvažavanje različitosti
- jednake mogućnosti
- pristupačnost
- timski rad
- profesionalnost i etičnost u radu
- nediskriminacija i deinstitucionalizacija

Svoj rad temelji na profesionalnosti, toleranciji i solidarnosti, uz poštivanje visokih etičkih načela u radu: jednakost, kompetentnost, tolerancija, transparentnost, nepristranost, odgovornost i povjerljivost.

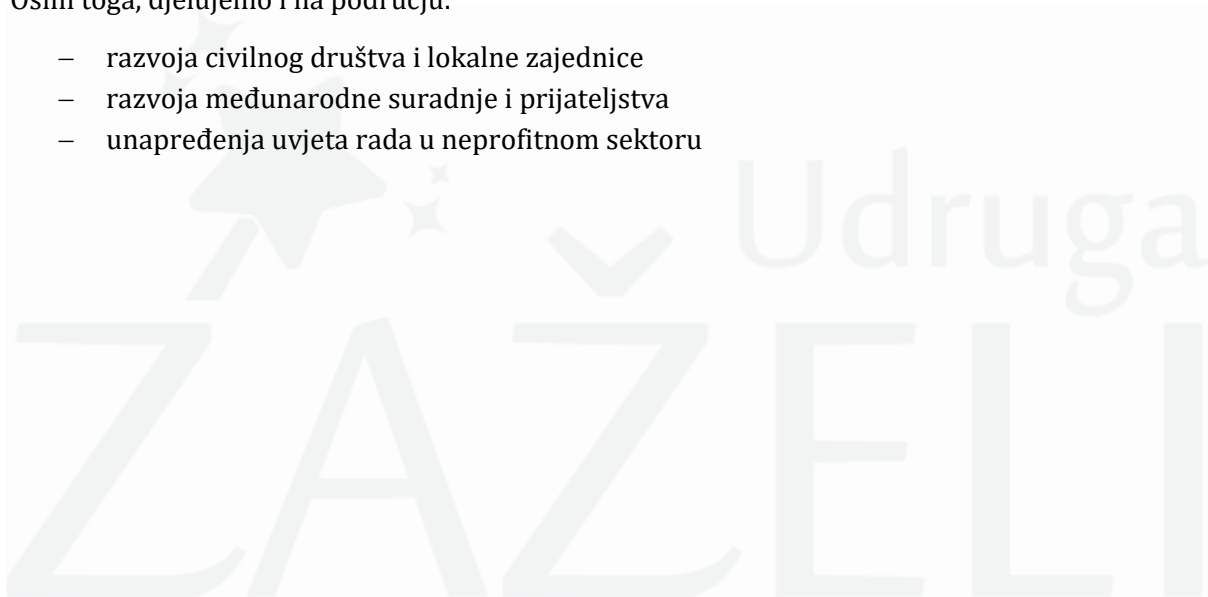
3.2. Ciljana skupina

Aktivnosti udruge usmjerene su na unapređenje kvalitete života, osnaživanje i poticanje na aktivno sudjelovanje u društvu, obrazovanje, zdravstvenu i socijalnu zaštitu:

- djece i mladih
- djece s teškoćama u razvoju
- osoba s invaliditetom
- obitelji
- osoba starije životne dobi
- branitelja i stradalnika Domovinskog rata

Osim toga, djelujemo i na području:

- razvoja civilnog društva i lokalne zajednice
- razvoja međunarodne suradnje i prijateljstva
- unapređenja uvjeta rada u neprofitnom sektoru

4. KVALITATIVNA ANALIZA RADA

4.1. SWOT analiza

<p>UNUTARNJA SNAGA:</p> <ul style="list-style-type: none">- iskustvo u vođenju udruge- iskustvo u predlaganju i provedbi domaćih i inozemnih projekata i programa- stručni zaposlenici- timski rad- entuzijazam zaposlenika, članova i stručnih suradnika- uspješnost u radu na projektima- dobri odnosi među članovima- visoka medijska vidljivost- transparentnost rada	<p>UNUTARNJE SLABOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none">- manjak financijskih resursa- heterogenost članstva prema oštećenju i prema potrebama- nedovoljno iskorišteni potencijali članova- nedovoljan broj osposobljenih volontera- nedovoljna povezanost s mrežom udruga i saveza
<p>VANJSKE PRILIKE:</p> <ul style="list-style-type: none">- zainteresiranost društvene zajednice za razvoj i primjenu sustava komunikacije- partnerstva i suradnje s EU natječajima- participiranje u razvoju novih tehnologija- propisi o izvaninstitucionalnim oblicima skrbi- socijalno poduzetništvo	<p>VANJSKE PRIJETNJE:</p> <ul style="list-style-type: none">- nesiguran, nedefiniran i neredovit priljev materijalnih sredstava za rad- suviše liberalan Zakon o udrugama, hiperprodukcija istovrsnih udruga- ovisnost o natječajima i projektima- loša gospodarska situacija

4.2. Analiza članova i korisnika

<ul style="list-style-type: none">- djece i mladih	<ul style="list-style-type: none">- povećanje kvalitete života- usmjeravanje- educiranje- osnaživanje- podrška- pružiti mentorstvo, znanje i vođenje
<ul style="list-style-type: none">- djece s teškoćama u razvoju	<ul style="list-style-type: none">- pružanje različitih edukativnih sadržaja koji su im dosad bili nedostupni- razvijanje osjećaja pripadnosti- pomoć u nadilaženju prepreka- razumijevanje i osnaživanje
<ul style="list-style-type: none">- osoba s invaliditetom	<ul style="list-style-type: none">- unapređivanje prava- unapređenje kvalitete života- rad na neovisnosti i osnaživanju- dostupnost informacija- razvijanje usluga usmjerenih na OSI kroz projekte i programe
<ul style="list-style-type: none">- obitelji	<ul style="list-style-type: none">- razvoj usluga kroz aktivnosti projekata i programa usmjerenih na članove obitelji koje smanjuje ovisnost OSI o njihovoj brizi- edukacije o specifičnosti invaliditeta radi kvalitetnije brige o članu obitelji
<ul style="list-style-type: none">- osoba starije životne dobi	<ul style="list-style-type: none">- pružanje mogućnosti za kvalitetno provođenje slobodnog vremena kako bi se smanjilo devijantno ponašanje, depresivnost i apatija- pružanje različitih sadržaja koji su im dosad bili nedostupni- informiranje
<ul style="list-style-type: none">- branitelja i stradalnika Domovinskog rata	<ul style="list-style-type: none">- pružanje različitih sadržaja za kvalitetno provođenje vremena- psihosocijalna podrška- informiranje i savjetovanje

5. STRATEŠKI I SPECIFIČNI CILJEVI 2022. – 2026.

Udruga u narednih pet godina planira nekoliko strateških i specifičnih ciljeva:

5.1. Strateški cilj 1: Jačanje suradnje

Specifični ciljevi:

6.1.1 Lokalna razina – ostvarivanje veće razine unutarsektorske i krossektoralne suradnje s drugim udrugama

6.1.2 Nacionalna razina – razvoj partnerstava s organizacijama civilnog društva iz cijele RH

6.1.3 Međunarodna razina – razvoj mreže kontakata i partnerstava na europskoj i široj razini

5.2. Strateški cilj 2: Osnaživanje kapaciteta

Specifični ciljevi:

5.2.1. Jačanje ljudskih resursa

- osnaživanje i educiranje postojećeg članstva
- povećavanje broja članova
- osiguravanje mogućnosti za zapošljavanje

5.2.2. Jačanje financijskih resursa

- praćenje dostupnih natječaja i poziva za financiranje i prijavljivanje na natječaje
- povećanje angažmana na širenju mreže privatnih donatora
- uključivanje u društveno poduzetništvo

5.3. Strateški cilj 3: Razvoj lokalne zajednice

Specifični ciljevi:

5.3.1. Poticanje neformalnog obrazovanja djece i mladih, te lokalnog stanovništva

5.3.2. Poticanje osnivanja i jačanje udruga i poticanje na kreiranje novih društvenih i kulturnih sadržaja i programa

5.3.3. Promicanje volonterskog rada u zajednici, organizacija aktivnosti zagovaranja za socijalno isključene skupine i pružanje socijalnih usluga

5.3.4. Zagovaranje donošenja lokalnih politika za djecu, mlade i žene

5.4. Strateški cilj 4: Promicanje ljudskih prava i aktivnog građanstva

Specifični ciljevi:

5.4.1. Zagovaranje zaštite ljudskih prava marginaliziranih skupina

5.4.2. Poticanje osnivanja i jačanje udruga i poticanje na kreiranje novih društvenih i kulturnih sadržaja i programa

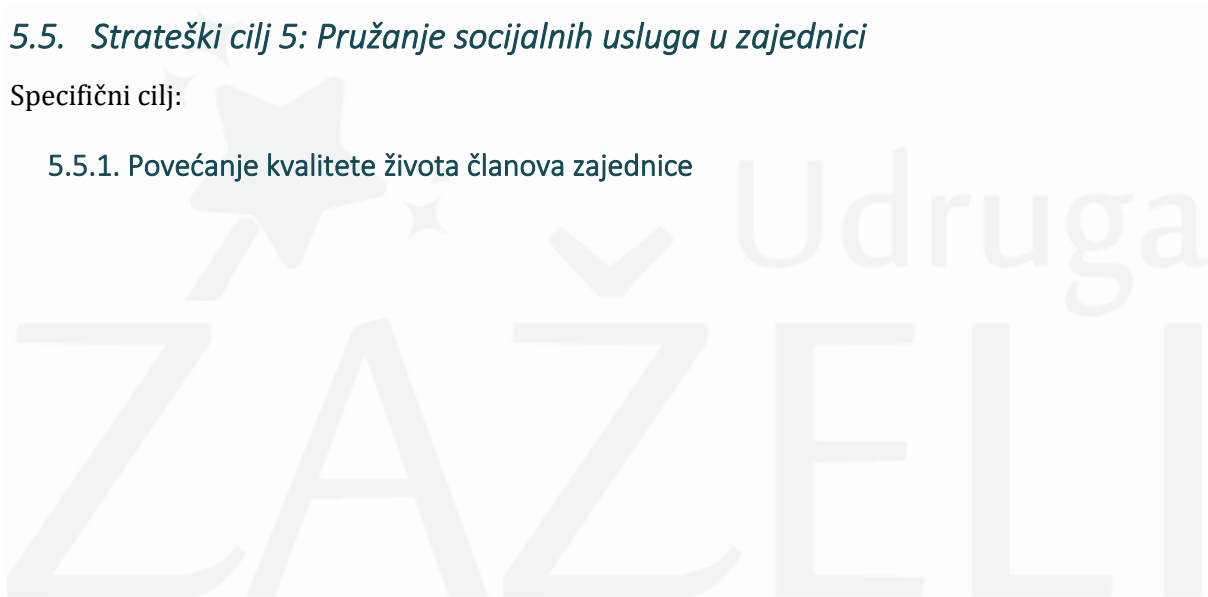
5.4.3. Promicanje volonterskog rada u zajednici, organizacija aktivnosti zagovaranja za socijalno isključene skupine i pružanje socijalnih usluga

5.4.4. Zagovaranje donošenja lokalnih politika za djecu, mlade i žene

5.5. Strateški cilj 5: Pružanje socijalnih usluga u zajednici

Specifični cilj:

5.5.1. Povećanje kvalitete života članova zajednice

6. ZAKLJUČAK

Jačanjem kapaciteta Udruge dolazi do jačanja društva općenito. Planirane smjernice razvoja Udruge idu ka tome da se smanji nezaposlenost, nejednakost, socijalna isključenost; neravnopravnost; društvena apatija, dok s druge strane se poveća empatija, solidarnost, osobna odgovornost pojedinca. Kroz svoje aktivnosti služiti kao neformalni edukator zajednice te time pridonijeti smanjenju predrasuda i povećanju tolerancije. U ovom strateškom razdoblju želimo postati primjer dobre prakse u smislu dobrog upravljanja, transparentnosti rada, participacije, jednakosti, efikasnosti i efektivnosti i odgovornosti.

Strateški plan djelovanja za razdoblje od 2022. do 2026. godine usvojen je na redovnoj sjednici Skupštine Udruge održanoj 20. siječnja 2022.

